

Chủ đề: HIẾU VỀ CHIA SẺ

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Đồng chí liên lạc đi công văn 10 giờ đêm mới đến. Bác gọi mang ra một bát, một thìa con. Rồi Bác đem bát chè đậu đen, đường phèn, mà anh em phục vụ vừa mang lên, xẻ một nửa cho đồng chí liên lạc.

– Cháu ăn đi!

Thấy đồng chí liên lạc ngần ngại, [...] Bác giục:

– Ăn đi, Bác cùng ăn...

– Cảm ơn Bác! – Đồng chí liên lạc xúc động nói.

[...]

Tháng 8/1945, trên đường từ chiến khu về thủ đô, dừng chân ở một căn nhà làng Gạ, ngoại thành Hà Nội; khi gia đình dọn cơm, Bác đã sẻ phần thịt gà ngon, mềm vào bát cụ chủ nhà... Trong những tháng năm kháng chiến chống Pháp, trên Việt Bắc, ăn cơm cùng với các chiến sĩ bảo vệ, anh nuôi, bao giờ Bác cũng chia đều thức ăn cho cả mâm. Chị Minh Phương giúp việc chăm sóc sức khoẻ Bác bày ra cái mẹt ninh gà nhừ, ít nước đặc để riêng cho Bác. Bác biết ý, nói vui: “Thế là khôn ăn cái, đại ăn nước”. Rồi Bác cũng lấy thìa san cho đủ người trong bữa ăn. Một lần, văn phòng Chủ tịch nước nhận được một miếng cao đặc mật ong của lãnh đạo nước bạn tặng. Anh em đưa lên Bác để “dùng cho khoẻ”. Bác cho gọi đồng chí cấp dưỡng lên, nói: “Chú đem miếng cao này xuống bếp, bỏ vào nồi, đun đủ 24 bát nước, có ít gạo tẻ, gạo nếp càng tốt, đun lên, chia đều cho 24 người của Văn phòng”. Bác cũng chỉ nhận một trong 24 suất ấy. Đồng chí cấp dưỡng tần ngần chưa chịu đi. Bác cười nói: “Làm đi chú. “Lộc bất tận hưởng” mà chú!”.

(Theo *Tám gương Bác, ngọc quý của mọi nhà*, Nguyễn Văn Khoan biên soạn, NXB Công an nhân dân, 2018)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Chỉ ra lời người kể chuyện và lời nhân vật trong đoạn sau: (0,5 điểm)

“Thấy đồng chí liên lạc ngần ngại, [...] Bác giục:

– Ăn đi, Bác cùng ăn...

– Cảm ơn Bác! – Đồng chí liên lạc xúc động nói.”

b. Chi tiết “Bác lấy thìa san nước ninh gà cho đủ người trong bữa ăn” có vai trò như thế nào đối với cốt truyện? (0,75 điểm)

c. Chuyển một lời dẫn trực tiếp trong văn bản trên thành lời dẫn gián tiếp. (0,75 điểm)

d. Em rút ra bài học gì từ văn bản trên? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của văn bản trên.

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Khó mà phủ nhận vai trò tích cực của mạng xã hội trong trường hợp khẩn cấp. Nhưng chia sẻ thông tin trên mạng xã hội thiếu thận trọng (đặc biệt là có liên quan các yếu tố thị giác) có thể dẫn đến điều hướng sai, tạo ra điểm nhiễu có hại cho hoạt động chung. Trong đợt lũ lụt vừa qua, tin giả cũng ngập tràn, từ phao tin cắt điện cho đến chuyện vỡ đê, gây ra không ít hoang mang cho những cộng đồng liên quan.

Bất cứ ai cũng có thể trở thành nạn nhân của tin giả, thậm chí gián tiếp trở thành tội đồ, nếu bạn không chỉ nhẹ dạ tin, mà còn nhiệt thành chia sẻ đến nhiều người khác.

Vậy, khi muốn chia sẻ một thông tin quan trọng hay một hình ảnh gây xúc động, theo hướng tích cực hay tiêu cực đi nữa, bạn hãy:

Kiểm tra thật kỹ nguồn phát ra của thông tin hay hình ảnh đó, nó có được (một) vài đơn vị chính thống đăng tải không? Các tờ báo uy tín, website hoặc trang mạng xã hội của các tổ chức nhà nước có liên quan là nơi bạn có thể tìm đến để kiểm chứng lại thông tin.

Cũng như “uốn lưỡi bảy lần trước khi nói”, hãy chậm lại một nhịp trước khi chia sẻ. Đây là thời gian cần thiết để bạn “tự phản biện” xem thông tin, hình ảnh đó có đáng tin cậy không, có điểm nào phi logic hoặc gợi lên sự hoài nghi không. Với trường hợp bức ảnh trên, nếu nhìn kỹ, bạn có thể nhận ra những điểm thiếu hợp lý như: màu nước lũ trong một cách khác lạ, đứa con được quấn vào lòng mẹ gọn gàng, thậm chí quá đẹp đẽ so với bối cảnh chạy lụt, và trang phục của người mẹ cũng sạch sẽ, tinh tươm quá mức; đặc biệt là tương tác mắt với ống kính rất chủ động...

Ngay cả khi đã quyết định chia sẻ, vẫn phải thận trọng với các từ ngữ định mô tả, điều này sẽ giúp việc “khắc phục hậu quả” (nếu có) trở nên nhẹ nhàng hơn.

Cuối cùng, nếu chưa chắc chắn với những điều trên, trong các trường hợp khẩn cấp, đừng chia sẻ hình ảnh, thông tin một cách rộng rãi.

Trong thời đại số, thông tin ngày càng trở thành một mặt hàng thiết yếu hoặc quan trọng. Cách ứng xử sẽ quyết định bạn có phải là người “tiêu thụ thông tin” thông thái hay không.

(Trích *Mua nước mắt*, “câu view”, Lang Minh)

Câu 1. (1,0 điểm) Hãy phân tích tác dụng của thành ngữ “Uốn lưỡi bảy lần trước khi nói” đối với luận điểm trong văn bản trên.

Câu 2. (4,0 điểm)

Trước những nguy hiểm khôn lường của mạng xã hội, nhiều người đã chọn giải pháp là sẽ không chia sẻ bất cứ điều gì trừ những suy nghĩ, cảm xúc của bản thân.

Từ văn bản trên và những suy nghĩ riêng, em hãy viết bài văn đối thoại với những người nói trên.